

МЕТАФОРИЧНА ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ БАСКЕТБОЛ

Мандич Тамара Михайлівна,
*аспірантка кафедри української філології
та журналістики,
Херсонський державний університет
TMandych@ksu.ks.ua
orcid.org/0000-0001-8404-0453*

Вступ. Статтю присвячено аналізу лексико-стилістичних особливостей сучасного українськомовного спортивного медіадискурсу. Дослідження виконано з урахуванням окремих засад когнітивної лінгвістики, відповідно до яких концепт БАСКЕТБОЛ як частину концептосфери СПОРТ можна трактувати концептом-ціллю у процесі семантичного зрушення та формування вторинної номінації у спортивних коментарях цього виду спорту.

Методи. У дослідженні застосовано загальнонаукові описовий метод та метод вибірки, а також окремі прийоми концептуального аналізу, методи метафоричного моделювання та лексико-стилістичного аналізу.

Результати. За підсумками проведеного дослідження проаналізовано прямі трансляції загальною тривалістю близько 14 годин, що супроводжувались українськомовним або білінгвальним (за участі українськомовного коментатора та російськомовного фахівця) коментарем. Зафіксовано та схарактеризовано низку метафоричних вербалізаторів концепту БАСКЕТБОЛ, що розподілені за чотирма типами відповідно до змістової диференціації: антропоморфного, артефактного, соціоморфного та природоморфного. У межах кожного з типів зібраний ілюстративний матеріал класифіковано на основі визначеного концепту-джерела, що за асоціаціями чи подібністю спричинив семантичне зрушення, та поділено на метафоричні моделі, які відбивають специфіку механізму метафоризації, вказуючи на корелятивну пару концепт-джерело – концепт-ціль. Пояснено семантичну доцільність метафоричної вербалізації концепту БАСКЕТБОЛ та стилістичні функції, виконувани у спортивному коментарі.

Висновки. Метафорична вербалізація концепту БАСКЕТБОЛ в українськомовному спортивному медіадискурсі є типовою для текстового супроводу трансляцій різних видів спорту. На підставі виокремлення спільної семи, що спричинила метафоричне перенесення, визначено моделі «баскетбол – людина», «баскетбол – артефакт», «баскетбол – відпочинок», «баскетбол – війна», «баскетбол – історія», «баскетбол – культура», «баскетбол – кримінал», «баскетбол – природа», які становлять основу образної складової спортивних коментарів.

Ключові слова: лексика, медіадискурс, метафора, спортивний коментар, стилістичний засіб.

METAPHORICAL VERBALIZATION OF THE CONCEPT BASKETBALL

Mandych Tamara Mykhailivna,
*PhD student of the Department of Ukrainian Philology
and Journalism
Kherson State University
TMandych@ksu.ks.ua
orcid.org/0000-0001-8404-0453*

Introduction. The article is devoted to the analysis of lexical and stylistic features of modern Ukrainian language sports media discourse. The study was performed taking into account certain principles of cognitive linguistics, according to which the concept BASKETBALL as a part of the conceptsphere SPORT can be interpreted as a target concept in the process of semantic shift and the formation of secondary nomination in sports comments.

Methods. The research uses a general scientific descriptive method and sampling method, as well as some techniques of conceptual analysis, methods of metaphorical modeling and lexical and stylistic analysis.

Results. According to the results of the study, live broadcasts with a total duration of about 14 hours were analyzed, accompanied by a Ukrainian-language or bilingual (with the participation of a Ukrainian-speaking commentator and a Russian-speaking specialist) commentary. A number of metaphorical verbalizers of the concept BASKETBALL have been recorded and characterized, which are divided into four types according to semantic differentiation – anthropomorphic, artefact, sociomorphic and natural-morphic. Within each of the types, the collected illustrative material is classified on the basis of a specific donor concept, which caused a semantic shift in associations or similarity, and divided into metaphorical models that reflect the specifics of the metaphorization mechanism, pointing to the correlated source-concept-goal pair. The semantic expediency of metaphorical verbalization of the concept BASKETBALL and stylistic functions performed in sports commentary are explained.

Conclusions. Metaphorical verbalization of the concept of BASKETBALL in Ukrainian-language sports media discourse is typical for textual support of broadcasts of other sports. Based on the separation of the common seven, which caused the metaphorical transfer, the models “basketball – man”, “basketball – artifact”, “basketball – rest”, “basketball – war”, “basketball – history”, “basketball – culture”, “basketball – crime”, “basketball – nature”, which form the basis of the figurative component of sports comments.

Key words: vocabulary, media discourse, metaphor, sports commentary, stylistic device.

1. Вступ

У сучасному мовознавстві проблема концептуальної метафори хоч і не нова, проте не втрачає актуальності. Семантичні зрушення, що виникають на підставі перенесення за подібністю, – часте явище у медіадискурсі.

І якщо концептосферу СПОРТ уже досліджено як джерело, то її статус цілі в україністиці висвітлено значно пасивніше, що становить наукову новизну.

Актуальність статті зумовлена тим, що спортивні журналісти перебувають у постійному пошуку оптимальних змісту і форми коментарів, які практично завжди супроводжують телевізійну чи онлайн-трансляцію змагання. Творчі експерименти та сталі коментаторські традиції сприяють розвитку метафоричного мовлення і навіть створенню оказіональних образних одиниць.

Метою цієї розвідки є аналіз метафоричної вербалізації концепту БАСКЕТБОЛ як складової концептосфери СПОРТ в українськомовних спортивних коментарях, продукованих в усному мовленні за умови прямої трансляції.

Для досягнення мети слід виконати такі завдання:

- 1) зафіксувати спортивні коментарі, у структурі яких є метафоричний компонент;
- 2) застосувати метод метафоричного моделювання для систематизації ілюстративного матеріалу на основі перенесення за схемою «концепт-джерело → концепт-ціль»;
- 3) проаналізувати набуті внаслідок семантичного зрушення лексичні значення та їхні стилістичні функції.

Методологічну основу дослідження становлять метод метафоричного моделювання, за допомогою якого структуровано зібраний ілюстративний матеріал та простежено механізм перенесення значень за подібністю, а також лексико-стилістичний аналіз слів, зрушення семантики та реалізація стилістичних функцій яких відбувається в умовах прямоєфірного спонтанного коментаторського мовлення. Розглядаючи метафори як інструменти вербалізації концепту БАСКЕТБОЛ, що у складі концептосфери СПОРТ є фрагментом концептуально-мовної картини світу, доцільно використовувати прийоми концептуального аналізу. За допомогою описового методу пояснено набуті лексико-семантичні варіанти слів, а метод вибірки сприяв влучному ілюструванню процесів метафоризації у спортивному медіапросторі.

2. Мовна організація спортивних коментарів

Сучасна публіцистика перебуває постійно в полі зору дослідників, проте йдеться переважно про друковані тексти. Якщо ж говорити про аудіовізуальне джерело інформації, то спортивні коментарі, озвучені журналістами у прямому ефірі, потребують не лише мовностилістичного аналізу, а й, насамперед, письмової фіксації. Тож констатуємо, що поки не накопичено достатнього обсягу наукових праць, присвячених спортивним коментарям на основі українськомовного матеріалу, що, зокрема, стосується й аспекту їх метафоризації.

Функціонування метафор у спортивному дискурсі вчені досліджували переважно на матеріалі іноземних мов. Засоби вторинної номінації у футбольній термінології аналізує О. Блоцінська (2012), у термінології настільного тенісу – О. Коваль (2011), у спортивному слензі – Д. Зубко (2010), перекладний аспект висвітлює І. Олійник (2008).

Розглядаючи не просто текст коментарів, а й урахувавши особливості спортивного медіадискурсу, що впливають на мовне оформлення журналістських реплік, звертаємось до досліджень, присвячених спортивним коментарям. На думку О. Колупасової, «коментар займає важливе місце в системі жанрів спортивної журналістики. Він оперативно пояснює актуальні спортивні події, стисло аналізує вже відомі явища, розглядаючи їх у взаємозв'язку з іншими подібними подіями та явищами» (Колупасова, 2015: 150). Популярність спорту і спричинена нею кількість трансльованих змагань та створених медіаплатформ для висвітлення подій є лише черговим доказом того, що коментарі даватимуть щоразу нові приводи для наукових пошуків.

Щодо змісту та структурної організації О. Гаврилюк зауважує, що «факти в коментарі слугують яскравим фоном, своєрідною ілюстрацією, оскільки головне в цьому жанрі – пояснення цих фактів, авторські роздуми, вагомий, узагальнюючий і аргументований висновок» (Гаврилюк, 2018: 310). Саме суб'єктивні висловлювання, на наш погляд, є найбагатшим джерелом як метафоризації, так і інших проявів мовотворчості, результати якої мають бути спрямовані на зацікавлення глядацької аудиторії. Погоджуємось з твердженням, що «ефективність і дієвість коментаря залежить від багатства і різноманітності мовно-стилістичних прийомів, що використовуються в ньому» (Дегтярьова, 2012: 152).

Звужуючи характеристику спортивної мови на лексико-стилістичному рівні до конкретного жанру – спортивного коментаря баскетбольних матчів, поділяємо погляди О. Гаврилюк, яка акцентує увагу на тому, що «цінність даного жанру спортивної журналістики обумовлена оригінальністю висвітлення та інтерпретації спортивних подій, не позбавленим емоційності баченням важливої події, переконливістю умовиводів та суджень спортивного журналіста» (Гаврилюк, 2018: 309).

Мові баскетболу присвячено дослідження О. Дегтярьової, у якому науковиця, крім англомовної термінології, розглядає стилістичні особливості: «Слід зауважити, що особливо емоційно-оцінні конотації мають назви кидків та ігрових ситуацій (близько 70 % назв), що пояснюється емоційною насиченістю і напруженістю відповідних ігрових моментів» (Дегтярьова, 2012: 10). Ця думка підтверджує те, що спортивний медіадискурс за своєю природою тяжіє до образності, метафоричності, асоціативності та емоційності. Розглянемо практичне вживання метафор на прикладі мовлення спортивних коментаторів баскетбольних матчів.

3. Лексико-стилістичні особливості вербалізації концепту БАСКЕТБОЛ

Джерельною базою дослідження стали баскетбольні трансляції загальною тривалістю близько 14 годин, розміщені на YouTube-каналі Федерації баскетболу України. У результаті аналізу аудіовізуальних джерел зафіксовано низку метафор, які згруповано у метафоричні моделі відповідно до змісту концептів-джерел та розподілено на антропоморфний, артефактний, соціоморфний і природоморфний типи.

Антропоморфний тип. Спортивний коментар можливий завдяки людині з трьох причин: людина коментує, людина сприймає коментар і саме людська діяльність є предметом обговорення у форматі телевізійного або

онлайнного прямого ефіру. Тому будь-яка антропоцентрична сфера може стати донором семантичного перенесення в межах метафоричної моделі «баскетбол – людина».

Як правило, активно метафоризуються дієслова на позначення нетипових для спорту дій людини, якщо брати до уваги пряме значення лексем **заряджати, пробачати, руйнувати, танцювати**. Напр.: *Джамар зарядив – і три очки на його рахунок* (БК «Харківські Соколи» – БК «Хімік», 01.03.2020); *Салліван на лінії штрафних кидків пробачив Тарасенка* (БК «Харківські Соколи» – БК «Хімік», 01.03.2020); *Руйнує просто кошик в «Шиннику»!* (БК «Дніпро» – БК «Одеса», 01.03.2020); *К'ю Джей танцює з м'ячем* (БК «Миколаїв» – БК «Київ-Баскет», 27.02.2020).

У проаналізованих коментарях також ужито лексеми **прикімарити, прокинутися**, що, характеризуючи зміни стану людини, у спортивному медіадискурсі описують епізод активізації чи, навпаки, пасивізації ігрових дій із негативними наслідками. Напр.: *Прикімарив трохи у фарбі – ну, буває* (БК «Харківські Соколи» – БК «Хімік», 01.03.2020); *Прокинувся вже й Олександр Мишула* (БК «Запоріжжя» – БК «Дніпро», 26.12.2018).

Артефактний тип. Елементи предметного світу як результат рукотворної діяльності, вербалізовані процеси виробництва та будівництва, найменування транспорту й техніки метафоризуються за подібністю функцій, параметрів, габаритів тощо в межах метафоричної моделі «баскетбол – артефакт». Говорячи про фізичну підготовку баскетболіста, доречно вжити лексему **машина**, а володіння м'ячем асоціативно пов'язане з **керуванням транспортним засобом**. Напр.: *Сидоров не впорався з керуванням, як-то кажуть* (БК «Політехнік» – БК «Хімік», 26.12.2018); *Грем! Як він все зробив! Це якась машина* (БК «Політехнік» – БК «Хімік»).

Для опису виконання прийому рукою за специфічною траєкторією, коментатор уживає назву побутового предмета **мухобійка**. Напр.: *Брістол своєю мухобойкою зараз зустрічає Кіндала Хілла* (БК «Миколаїв» – БК «Київ-Баскет», 27.02.2020). Відсутність чергування голосних у корені слова-метафори (нормативно – **мухобійкою**) є мовленнєвою помилкою спортивного коментатора, що, втім, не впливає на образний зміст коментаря.

У командній грі, що передбачає взаємодію спортсменів у різних амплуа, побудову тактичних схем, грамотні переміщення ігровим майданчиком, відбувається метафорична вербалізація за допомогою найменувань дій, процесів, об'єктів зі сфери будівництва. Зокрема, це репрезентовано лексемою **цементувати**. Напр.: *Грем під власним щитом цементує оборону* (БК «Політехнік» – БК «Хімік», 26.12.2018). Назви професій представників будівельної галузі, як-то **архітектор**, доцільно переносити на яскраво виражені функції гравців, які відповідають за конкретний сегмент роботи у команді. Напр.: *Йому належатиме перше право щодо дотику до м'яча як організатору, архітектору атак «Запоріжжя»* (БК «Київ-Баскет» – БК «Запоріжжя», 01.03.2020).

Соціоморфний тип. Засвідчуємо високу продуктивність мовних одиниць зі зрушеною семантикою, тематично пов'язаних із суспільним життям. Насамперед це стосується мілітарних метафор. Баскетбол, як і інші командні ігри, побудований за принципом боротьби опозиційних команд, що мають внутрішню структуру, взаємодією між учасниками та прагнення здобути перемогу завдяки наявним ресурсам. Це дає підстави проводити паралелі з протистоянням армій і репрезентувати спорт у категоріях війни. На лексико-стилістичному рівні в метафоричній моделі «баскетбол – війна» фіксуємо мовні одиниці, що вербалізують:

1) спортсменів через найменування військових за подібністю характерів / функцій (**боєць, снайпер**). Напр.: *Боєць повертається у гру* (БК «Запоріжжя» – БК «Дніпро», 26.12.2018); *Знатний снайпер Павло Ревзін зараз відзначається трюхою* (БК «Запоріжжя» – БК «Дніпро», 26.12.2018);

2) спортсменів / ланки спортсменів через найменування військових угруповань за подібністю функцій (**дальнобійна артилерія, десант**). Напр.: *Хто б міг подумати, що саме цей хлопець – Расн Андерсон – сьогодні буде основною дальнобійною артилерією для БК «Миколаєва»?* (БК «Миколаїв» – БК «Київ-Баскет», 27.02.2020); *Весь харківський десант в складі «Дніпра» зараз на майданчику* (БК «Дніпро» – БК «Одеса», 01.03.2020);

3) боротьбу на майданчику через найменування фаз збройного протистояння на основі подібності характеру подій (**бій, навала, розвідка, таранити**). Напр.: *Малік Трент з боями прорвався у трьохсекундну зону* (БК «Запоріжжя» – БК «Дніпро», 26.12.2018); *От зараз дніпряни влаштували таку справжню навалу* (БК «Запоріжжя» – БК «Дніпро», 26.12.2018); *У нас поки що 2:3 і така розвідка, бо для «Хіміка» «Політехнік» – це новий виклик* (БК «Політехнік» – БК «Хімік», 26.12.2018); *... намагався протаранити Антона Рочняка* (БК «Політехнік» – БК «Хімік», 26.12.2018);

4) прицільні кидки м'яча у баскетбольний кошик через найменування вогнепальної зброї та її застосування на основі подібності характеру дії (**гармата, вистрілювати / обойма, дальній постріл, зброя / постріл**). Напр.: *Харків'яни вже випробовують гармати, але поки не влучно* (БК «Політехнік» – БК «Хімік», 26.12.2018); *Якщо говорити про 5-6 гравців «Політехніка», то вони, як-то кажуть, у обоймі – можуть вистрілити* (БК «Політехнік» – БК «Хімік», 26.12.2018); *Вирішив з будь-якої нагоди виконувати дальні постріли* (БК «Харківські Соколи» – БК «Хімік», 01.03.2020); *Ми не бачили у цьому матчі таку потужну зброю, як постріли з-за дуги* (БК «Політехнік» – БК «Хімік», 26.12.2018);

5) антропометрію баскетболіста через найменування одиниць військової техніки на основі подібності габаритів і параметрів. Напр.: *Швидко зрозумів Олег Юшкін, що кидає просто під танк свого 41-го номера* (БК «Дніпро» – БК «Одеса», 01.03.2020).

Деякі метафори можуть тяжіти одночасно до декількох метафоричних моделей. Так, крім моделі «баскетбол – війна», лексеми **дуель, легіон** класифікуємо і як одиниці соціоморфної моделі «баскетбол – історія», оскільки позначені ними поняття мають відтінок минулого й усвідомлювані мовцями як атрибути давніх війн і збройних протистоянь. Напр.: *Малік Трент проти Кирила Натяжска – серйозна дуель бігменів* (БК «Запоріжжя» – БК «Дніпро», 26.12.2018); *... легіон заокеанський в особі Столгурта і Рендольфа* (БК «Київ-Баскет» – БК «Запоріжжя», 01.03.2020).

Стилістичну полярність у порівнянні з мілітарними метафорами реалізує модель «баскетбол – культура», у якій уміщено лексичні маркери мистецько-просвітницького змісту (**герой роману, лікбез**). Напр.: *Ромел Браун – герой нашого роману* (БК «Дніпро» – БК «Одеса», 01.03.2020); *Такий баскетбольний лікбез відбувся* (БК «Політехнік» – БК «Хімік», 26.12.2018).

Найменування атрибутів чоловічих хобі (**здобич, полювати**) та різновидів фізичного й емоційного розслаблення (**легка прогулянка, путівка**) у контексті напруженої спортивної активності баскетболістів умотивовує функціонування метафоричної моделі «баскетбол – відпочинок». Напр.: *Це здобич для Олександра Рябчука – капітана «Хіміка»* (БК «Політехнік» – БК «Хімік», 26.12.2018); *Мишула: полює він за черговим дальнім* (БК «Запоріжжя» – БК «Дніпро», 26.12.2018); *На легку прогулянку навряд чи розраховували підлеглі Степановського* (БК «Харківські Соколи» – БК «Хімік», 01.03.2020); ... *боротьба іде за путівку до Фіналу чотирьох* (БК «Політехнік» – БК «Хімік», 26.12.2018).

Асоціація деяких епізодів із вчиненням злочинів має логічну основу: баскетболу притаманні правила, які під час гри спортсмени часто порушують, а за дотриманням порядку стежать арбітри. Подані у метафоричній моделі «баскетбол – кримінал» вербалізатори **виконувати вирок, красти** пов'язані з неспортивною поведінкою. Напр.: *Біля чужого кошика виконав свій вирок, так би мовити, дуже спокійно В'ячеслав* (БК «Київ-Баскет» – БК «Запоріжжя», 01.03.2020); *Якщо вкрати м'яча, чисто не вийде* (БК «Політехнік» – БК «Хімік», 26.12.2018).

Природоморфний тип. Найпасивніший тип у спортивному медіадискурсі представлений у моделі «баскетбол – природа» словами **гарячий, градус, спекотно**, що можна зіставити з характеристикою температурного режиму, яка дає глядачам усвідомлення рівня емоційної напруги, принципності боротьби. Напр.: *Дуже-дуже гаряче дербі ми сьогодні спостерігаємо* (БК «Запоріжжя» – БК «Дніпро», 26.12.2018); *У Запоріжжі стає ще спекотніше* (БК «Запоріжжя» – БК «Дніпро», 26.12.2018); *Сьогодні у нас дуже і дуже відчувається градус дербі* (БК «Запоріжжя» – БК «Дніпро», 26.12.2018).

4. Висновки

Отже, метафорична вербалізація концепту БАСКЕТБОЛ у жанрі спортивного коментаря дозволяє подавати відомості про спорт у доцільно дібраних мовних одиницях, що репрезентують асоціативно вмотивовані різноматематичні концепти-джерела. Уживання таких стилістичних засобів у прямому ефірі активізує увагу глядачів і увіразнює репортаж. Оскільки українськомовні коментарі прямих трансляцій спортивних змагань досі системно не проаналізовані в мовознавстві, фіксація журналістських реплік, що містять засоби вторинної номінації, дозволила вибудувати мережу метафоричних моделей. Визначені зв'язки між концептом-джерелом і концептом-ціллю, що відображені в моделях «баскетбол – людина», «баскетбол – артефакт», «баскетбол – відпочинок», «баскетбол – війна», «баскетбол – історія», «баскетбол – культура», «баскетбол – кримінал», «баскетбол – природа», є типовими для спортивного медіадискурсу. Аналіз механізмів зрушення семантики лексем, що набувають нового значення в контексті ситуативного коментаря, продемонстрував смислові перетини, причинно-наслідкові зв'язки перенесення значення за подібністю та вербальну реалізацію цих процесів в українськомовному спортивному медіадискурсі.

Подальше дослідження баскетбольних коментарів дозволить розгалузити сформовані метафоричні моделі, виокремлюючи у їх структурі фрейми та, за наявності, слоти, а також простежити досі не розкритий стилістичний потенціал концептуальних метафор.

Література:

1. Блощинська О.В. Метафора як засіб формування термінологіки футболу. *Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики*. 2012. Вип. 21. С. 55–60.
2. Гаврилюк О. Комунікативні стратегії і тактики спортивних коментарів (на прикладі висвітлення World Cup 2018 в англomовних ЗМІ). *Молодий вчений*. 2018. № 11(63). С. 308–314.
3. Дегтярьова І.О. Особливості формування та структурно-семантичної організації англomовної баскетбольної термінології. *Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. Сер.: Філологічна*. 2012. Вип. 27. С. 9–12.
4. Зубко Д.С. Метафора як механізм утворення одиниць спортивного сленгу англійської мови. *Нова філологія*. 2010. № 42. С. 65–69.
5. Коваль О.П. Метафора як продуктивний засіб вторинної номінації: на матеріалі настільного тенісу. *Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики*. 2011. Вип. 20. С. 206–213.
6. Колупаєва О.М. Специфіка сучасного спортивного коментаря (на матеріалі інтернет-видання «PRZEGLĄD SPORTOWY»). *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки*. 2015. Вип. 39. С. 150–154.
7. Олійник І.І. Переклад англійських спортивних метафор українською мовою. *Мова і культура*. Київ: Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2008. Вип. 10. Т. VII (107). С. 256–259.

Джерела ілюстративного матеріалу:

8. Баскетбол. БК «Дніпро» – БК «Одеса» [трансляція]. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=PuHcsI0syaw> (дата звернення – 17.07.2020).
9. Баскетбол. БК «Запоріжжя» – БК «Дніпро» [трансляція]. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=TsDuZ5UkJgU> (дата звернення – 21.07.2020).
10. Баскетбол. БК «Київ-Баскет» – БК «Запоріжжя» [трансляція]. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=9V3mcG1auAg> (дата звернення – 17.07.2020).

11. Баскетбол. БК «Миколаїв» – БК «Київ-Баскет» [трансляція]. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=8sKx5OP9XDU> (дата звернення – 10.07.2020).
12. Баскетбол. БК «Політехнік» – БК «Хімік» [трансляція]. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=2jJILjT5vz0> (дата звернення – 28.07.2020).
13. Баскетбол. БК «Харківські Соколи» – БК «Хімік» [трансляція]. URL : https://www.youtube.com/watch?v=Qe8Y2f_FmNM (дата звернення – 21.07.2020).

References:

1. Bloschchinska, O. V. (2012) Metafora yak zasib formuvannia terminoleksyky futbolu. Problemy semantyky, prahmatyky ta kohnityvnoi linhvistyky. Vyp. 21. S.55-60.
2. Havryliuk, O. (2018) Komunikatyvni stratehii i taktyky sportyvnykh komentariv (na prykladi vysvitlennia World Cup 2018 v anhlomovnykh ZMI). Molodyi vchenyi. №11 (63). S.308-314.
3. Dehtiarova, I. O. (2012). Osoblyvosti formuvannia ta strukturno-semantychnoi orhanizatsii anhlomovnoi basketbolnoi terminolohii. Naukovi zapysky [Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiiia»]. Ser.: Filolohichna. Vyp. 27. S. 9-12.
4. Zubko, D. S. (2010) Metafora yak mekhanizm utvorennia odynyts sportyvnoho slenhu anhliiskoi movy. Nova filolohiia. №42. S.65-69.
5. Koval, O. P. (2011) Metafora yak produktyvnyi zasib vtorynnoi nominatsii: na materiali nastilnoho tenisu. Problemy semantyky, prahmatyky ta kohnityvnoi linhvistyky. Vyp. 20. S.206-213.
6. Kolupaieva, O. M. (2015) Spetsyfika suchasnoho sportyvnoho komentaria (na materiali internet-vydannia «PRZEGLĄD SPORTOWY»). Naukovi pratsi Kamianets-Podilskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Ohienka. Filolohichni nauky. Vyp. 39. S.150-154.
7. Oliinyk, I. I. (2008) Pereklad anhliiskykh sportyvnykh metafor ukrainskoiu movoiu. Mova i kultura. Kyiv: Vydavnychy Dim Dmytra Buraho, Vyp. 10. T. VII (107). S. 256-259.

Sources of illustrative material:

8. Basketbol. БК «Dnipro» – БК «Odesa» [transliatsiia]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=PuHcslOsyaw> (data zvernennia – 17.07.2020).
9. Basketbol. БК «Zaporizhzhia» – БК «Dnipro» [transliatsiia]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=TsDuZ5UkJgU> (data zvernennia – 21.07.2020).
10. Basketbol. БК «Kyiv-Basket» – БК «Zaporizhzhia» [transliatsiia]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=9V3mcG1auAg> (data zvernennia – 17.07.2020).
11. Basketbol. БК «Mykolaiiv» – БК «Kyiv-Basket» [transliatsiia]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=8sKx5OP9XDU> (data zvernennia – 10.07.2020).
12. Basketbol. БК «Politekhnik» – БК «Khimik» [transliatsiia]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=2jJILjT5vz0> (data zvernennia – 28.07.2020).
13. Basketbol. БК «Kharkivski Sokoly» – БК «Khimik» [transliatsiia]. URL: https://www.youtube.com/watch?v=Qe8Y2f_FmNM (data zvernennia – 21.07.2020).

Стаття надійшла до редакції 12.04.2021
The article was received 12 April 2021